

VVP-advies bij het ontwerp van decreet tot wijziging van verschillende decreten naar aanleiding van de invoering van de modulaire omgevingsvergunningsprocedure

2 juli 2026

1. Inleiding

De VVP ontving de adviesvraag over het ontwerp van decreet tot wijziging van verschillende decreten naar aanleiding van de invoering van de modulaire omgevingsvergunningsprocedure. Met dit voorontwerp geeft de Vlaamse Regering een eerste concrete uitvoering aan een aantal aanbevelingen uit het *Actieprogramma Rechtszekere en Robuuste Vergunningen*. Het ontwerp beoogt in hoofdzaak de prioritaire procedurele aspecten uit dit actieprogramma decretaal te verankeren, door optimalisaties door te voeren en een aantal knelpunten binnen de modulaire omgevingsvergunningsprocedure weg te werken.

De VVP onthaalt het voorontwerp in het algemeen positief. Het bevat immers een aantal belangrijke verbeteringen en verduidelijkingen die tegemoetkomen aan knelpunten die zich de voorbije jaren in de vergunningspraktijk hebben voorgedaan. Bovendien worden diverse procedurele vereenvoudigingen doorgevoerd die kunnen bijdragen aan een efficiëntere behandeling van vergunningsaanvragen. Daarnaast bevatten verschillende bepalingen een antwoord op onduidelijkheden in de regelgeving, uiteenlopende interpretaties in de praktijk of kritische rechtspraak die een vlotte dossierbehandeling soms bemoeilijkten.

Tegelijk wenst de VVP te benadrukken dat een definitieve beoordeling van de impact van deze wijziging pas mogelijk zal zijn nadat ook de bijhorende uitvoeringsbesluiten beschikbaar zijn. Heel wat essentiële aspecten zoals welke adviesinstantie voor welke aanvraag zal adviseren, de concrete uitwerking van procedures... zullen daarin worden vastgelegd. Deze uitvoeringsbesluiten zijn bovendien noodzakelijk om de digitale dossierbehandelingssystemen van de verschillende overheden tijdig aan te passen en de nodige organisatorische voorbereidingen te treffen. De VVP vraagt dan ook dat de datum van inwerkingtreding pas wordt vastgesteld wanneer een goed functionerende digitale ondersteuning van de nieuwe procedure verzekerd is.

Gelet op de belangrijke impact van de uitvoeringsbesluiten op de dagelijkse vergunningenpraktijk, wenst de VVP betrokken te worden bij de verdere uitwerking ervan. De VVP is bereid om vanuit haar praktijkervaring constructief mee te denken en advies te verlenen, zodat ook deze maximaal bijdragen aan een werkbare, rechtszekere en robuuste vergunningenprocedure.

2. Algemene opmerkingen

De VVP stelt vast dat verschillende nieuwe procedurele elementen bijkomende aandacht en inzet zullen vragen van de provinciale vergunningverlenende overheden. In de memorie van toelichting wordt de impact van de nieuwe herzieningsprocedure relatief beperkt ingeschat. De VVP meent dat naast de dossiers die vandaag aanleiding geven tot een beroep bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, er ook andere partijen zich genoodzaakt zullen zien eerst de verplichte herzieningsprocedure te doorlopen. Hierdoor dreigt het aantal dossiers aanzienlijk hoger te liggen dan de in de memorie vermelde raming van 500 dossiers op jaarbasis voor de 5 provincies. Ook andere wijzigingen zoals het recht op vooroverleg, de uitbreiding van bepaalde provinciale bevoegdheden... zullen een impact hebben op de werklust.

De VVP wijst ook op het feit dat de slaagkansen van de modulaire omgevingsvergunningsprocedure in belangrijke mate afhangen van een goed functionerende digitale ondersteuning vanuit Vlaanderen. De digitale processen en toepassingen moeten de nieuwe procedure maximaal ondersteunen en mogen

geen bijkomende administratieve lasten creëren. Dit vergt aanzienlijke inspanningen op het vlak van ontwikkeling, aanpassing en onderhoud van de digitale systemen. De VVP vraagt daarom voldoende aandacht voor de noodzakelijke digitale capaciteit, implementatietijd en financiële middelen die nodig zijn om deze hervorming succesvol te realiseren.

De VVP stelt daarnaast vast dat het omgevingsbesluit ongewijzigd behouden blijft in het voorontwerp. Hoewel dit instrument bedoeld is om een geïntegreerde beslissing mogelijk te maken over zowel de planologische aanvaardbaarheid als de vergunningverlening van een project, blijft de VVP bezorgd over de impact ervan op de relatie tussen projecten en ruimtelijk beleid. Het omgevingsbesluit dreigt de koppeling tussen beleidsmatige keuzes en concrete projectontwikkeling verder te verzwakken, terwijl Vlaanderen net via het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, de Taskforce Wonen-Ruimte en het Actieplan Ruimte voor Bedrijvigheid zoekt naar instrumenten om meer sturing te geven aan maatschappelijke uitdagingen. Daarnaast vreest de VVP dat het omgevingsbesluit de onderhandelingspositie van de overheid verzwakt om kwalitatieve projecten met voldoende maatschappelijke meerwaarde te realiseren. Ook de problematiek van de planologische compensaties bij omgevingsbesluiten blijft onduidelijk, hoewel eerder werd aangekondigd dat hierover verdere afstemming zou gebeuren. De VVP verwijst voor een meer gedetailleerd overzicht van onze bezorgdheden en aanbevelingen naar de adviezen die we reeds eerder formuleerde in verband met het omgevingsbesluit (zie opmerkingen onderaan in bijlage).

De VVP stelt tot slot vast dat er, ondanks de aanpassingen aan het decreet naar aanleiding van het Wasserijarrest, nog steeds onduidelijkheid bestaat over de toepassing van de bevoegdheidsregels. Zowel voor de aanvragers als voor de vergunningverlenende overheden moet van bij de indiening duidelijk zijn wie bevoegd is om een dossier te behandelen. De VVP vraagt daarom dat de decreetgever de criteria voor de bevoegdheidsverdeling veel explicieter, helderder en juridisch definieert, zodat interpretatieverschillen in de praktijk maximaal worden vermeden. Dit komt de rechtszekerheid ten goede en voorkomt dat dossiers bij een onjuiste overheid worden ingediend, met vertragingen en bijkomende administratieve lasten tot gevolg. Voor specifieke aandachtspunten verwijzen we naar onze opmerkingen bij de artikelen 25 en 32.

3. Opmerkingen per artikel

Artikel 13

De VVP merkt op dat de omgevingsvergunning nog steeds gedefinieerd wordt als een “*schriftelijke beslissing*”. Gelet op het feit dat de omgevingsvergunningsprocedure volledig digitaal zal verlopen, lijkt deze terminologie niet langer aan te sluiten bij de hedendaagse digitale praktijk en kan dit aanleiding geven tot interpretatievragen.

Artikel 16

De VVP ondersteunt de doelstelling om binnen de modulaire omgevingsvergunningsprocedure meer oplossingsgericht te werken. In dat kader vragen we om de regeling inzake onlosmakelijk verbonden aspecten verder af te stemmen op deze doelstelling. De provincies zijn geen vragende partij om het principe van de onlosmakelijke verbondenheid af te schaffen. Wel zijn we van mening dat het decreet uitdrukkelijk moet bepalen dat de wijzigingslus ook kan worden ingezet om ontbrekende of bijkomende aspecten (milieu, stedenbouw, detailhandel, vegetatie) van een project alsnog toe te voegen, zonder dat dit moet worden beschouwd als het fundamenteel wijzigen van de aard en omvang van de aanvraag. Zo kan een aanvraagdossier tijdens de procedure (eerste aanleg of beroep) worden vervolledigd en vermijden we dat er een nieuwe aanvraag moet worden ingediend.

De VVP vraagt daarnaast verduidelijking over het schrappen van vegetatiewijzigingen uit de regeling inzake gecombineerde aanvragen.

Artikel 18

De invoering van een recht op vooroverleg wordt positief onthaald. Vooroverleg kan immers bijdragen tot kwalitatief betere aanvragen en een efficiënter verloop van de vergunningsprocedure. De VVP benadrukt evenwel dat een dergelijk overleg voor alle betrokken partijen een meerwaarde moet bieden en bijgevolg voldoende concreet projectgebonden moet zijn. De memorie van toelichting stelt dat het recht op vooroverleg niet kan worden ontzegd louter omdat het dossier nog onvoldoende uitgewerkt zou zijn. De VVP acht het noodzakelijk dat er in dit verband een duidelijk kader wordt uitgewerkt met minimale inhoudelijke vereisten, afgestemd op de aard, omvang en complexiteit van het project, waaraan een vraag tot vooroverleg moet voldoen.

Artikel 22

De VVP gaat ervan uit dat de zichtbaarheid van persoonsgegevens via het Omgevingsloket op Vlaams niveau wordt geregeld en dat hiervoor geen bijkomende acties van de provinciale overheden vereist zijn. Een expliciete bevestiging hiervan zou wenselijk zijn.

De VVP vraagt daarnaast aandacht voor de raadpleegbaarheid van gewijzigde projectinhoud tijdens de administratieve beroepsprocedure. In het kader van oplossingsgericht werken acht de VVP het belangrijk dat alle in het beroep betrokken partijen, in het bijzonder de beroepers, de evolutie van een dossier tijdens de beroepsprocedure kunnen opvolgen. We vragen daarom te onderzoeken of gewijzigde projectinhoud en aangepaste dossierstukken gedurende de beroepsprocedure door alle betrokkenen bij een beroepsprocedure op een transparante wijze geraadpleegd kunnen worden.

Artikel 23

Met betrekking tot de openbaarmaking van inspraakreacties blijven verschillende praktische vragen bestaan. Het is onduidelijk wie dient te oordelen over de vraag van een indiener om bepaalde persoonsgegevens niet openbaar te maken en op welk ogenblik deze afweging dient te gebeuren. De VVP is van oordeel dat deze beoordeling best wordt opgenomen door de vergunningverlenende overheid, zodat een uniforme en consistente toepassing van de regelgeving wordt gewaarborgd.

Artikel 24

De VVP vraagt verduidelijking in de memorie van toelichting bij het begrip “*eventueel toekomstige omgevingsvergunning*” zoals opgenomen in artikel 82. De draagwijdte van deze formulering is momenteel onvoldoende duidelijk.

Artikel 25

De VVP merkt op dat de regeling inzake projecten waarvoor een MER of m.e.r.-screening vereist is ongewijzigd wordt overgenomen uit de bestaande regelgeving. Niettemin blijkt uit de praktijk dat hierover regelmatig interpretatievragen ontstaan. Om de rechtszekerheid en een uniforme toepassing te bevorderen, vraagt de VVP om in de regelgeving of toelichting expliciet te verduidelijken dat hierbij wordt verwezen naar de projecten opgenomen in bijlage 1 en bijlage 2 van het MER-besluit. De escalatie van een dossier naar een hoger niveau zou enkel moeten wanneer de opmaak van een MER of screening vereist is, niet wanneer de aanvrager deze facultatief toevoegt.

Artikel 27

De VVP stelt vast dat de Vlaamse Regering de verplichte inhoud en vorm van een aanvraag zal bepalen. We vragen verduidelijking over de mogelijkheid om bijkomende informatie op te vragen die niet behoort tot deze verplichte inhoud, maar die in een concreet dossier noodzakelijk is om de aanvraag, en in het bijzonder de milieueffecten in het kader van de m.e.r.-screening, met kennis van zaken te kunnen beoordelen.

Artikel 30

De VVP merkt op dat het gebruik van het begrip “*opschorting*” in de regeling inzake vervollediging van dossiers niet overeenstemt met de verdere uitwerking van de termijnen in het ontwerpdecreet. Een opschorting impliceert in juridische en administratieve termen immers dat een termijn na hervatting verder loopt vanaf het punt waarop deze werd onderbroken. Dit in contradictie met art. 34, §2, 2° dat stelt dat de beslissingstermijn van 60 dagen start op de dag na datum van eenmalige aanvulling van het dossier of mededeling van de aanvrager dat aanvulling niet nodig is.

Daarnaast roept de bepaling “*de aanvrager laat weten dat die een intrekking of vervollediging van de aanvraag niet nodig acht*” vragen op. Het kan bezwaarlijk de bedoeling zijn dat manifest onvolledige dossiers automatisch in procedure worden gebracht. Deze bezorgdheid stelt zich des te meer in dossiers waarin een m.e.r.-screening vereist is en de overheid, die een screeningsbeslissing moet nemen, onvoldoende informatie bezit om deze beoordeling uit te voeren.

Artikel 32

De VVP stelt vast dat de praktijk aantoont dat er nood is aan duidelijkheid over situaties waarbij intercommunales, stadsontwikkelingsbedrijven of andere verbonden entiteiten optreden als aanvrager, dus vragen we duidelijkheid bij de interpretatie van “*het betrokken college heeft de aanvraag ingediend*”.

Artikel 33

De provincies vinden het essentieel dat de adviesinstanties hun adviesverplichting opnemen en aanwezig zijn op de adviescommissies en in het bijzonder de POVC. Hun aanwezigheid kan de kwaliteit van de vergunningen enkel ten goede komen in robuuste en rechtszekere zin. Hierover verwijzen we graag naar het rapport:

“Dit geldt in het bijzonder voor het overleg dat plaats vindt in de Gewestelijke en Provinciale Omgevingsvergunningscommissies, waarin alle instanties die bevoegd zijn om advies te geven vertegenwoordigd zijn, en dat het forum bij uitstek is om mogelijke tegenstrijdigheden in de adviezen te bespreken en er oplossingen voor aan te reiken aan de bevoegde overheid. Afwezigheid van een instantie die advies heeft gegeven op de vergadering van de betrokken Omgevingsvergunningencommissie, zou geen optie mogen zijn.”

De POVC heeft tot doel om eventuele tegenstrijdige standpunten tegen elkaar af te wegen. Dit kan enkel correct gebeuren als de instanties aanwezig zijn op de POVC. Vermits er nog steeds adviesinstanties in beroep kunnen gaan zonder aanwezig te zijn op de POVC (artikel 41), vraagt de VVP om de verplichte aanwezigheid in de wetgeving op te nemen.

Artikel 35

De VVP vraagt verduidelijking bij het begrip “oorspronkelijke aanvraag”, dat op meerdere plaatsen in het ontwerpdecreet voorkomt zonder verdere omschrijving. We zouden graag een decretale definitie voor dit begrip opgenomen zien in het decreet.

Daarnaast stellen wij ons de vraag waarom de digitalisering van analoge inspraakreacties door de vergunningverlenende overheid zou moeten gebeuren en niet door de overheid die het openbaar onderzoek organiseert.

Artikel 37

De VVP vraagt om het begrip “fundamentele wijziging (van de aard en omvang van de aanvraag)” nader te definiëren. Uit de memorie van toelichting blijkt dat vermeden moet worden dat een aanvraag na openbaar onderzoek dermate wordt aangepast dat feitelijk sprake is van een nieuwe aanvraag. De decretale formulering laat echter ruimte voor uiteenlopende interpretaties.

De VVP pleit daarnaast voor een duidelijke afbakening van het begrip “fundamentele wijziging”. Doordat dergelijke wijzigingen zowel kunnen voortvloeien uit inspraakreacties als uit adviezen, wordt de mogelijkheid om een aanvraag tijdens de procedure ingrijpend aan te passen zeer ruim. Hoewel een oplossingsgerichte aanpak wordt ondersteund, dreigt deze ruime benadering de rechtszekerheid en de procedurele rechten van derden en lokale besturen aan te tasten. Verdere verduidelijking in alle richtingen is daarom noodzakelijk.

De VVP wijst ten slotte op een mogelijke onduidelijkheid in de samenhang tussen de artikelen 37 en 39. Uit het ontwerpdecreet blijkt dat een aanvrager een aanvraag meerdere keren kan wijzigen via een wijzigingslus, terwijl de beslissingstermijn maximaal twee keer met zestig dagen kan worden verlengd. Om interpretatieverschillen te vermijden, vraagt de VVP evenwel expliciet te verduidelijken dat de beperking tot twee termijnverlengingen niet betekent dat een wijzigingslus slechts twee keer kan worden toegepast. Ook na twee termijnverlengingen moet het mogelijk blijven om wijzigingen aan een aanvraag door te voeren, dit om oplossingsgericht te kunnen werken.

Artikel 39

De VVP heeft ernstige bedenkingen bij de voorgestelde regeling inzake termijnen en acht deze werkwijze in de praktijk onrealistisch. Zodra een dossier wordt aangevuld of de aanvrager laat weten dat geen aanvulling nodig is, start de verdere procedure. De vergunningverlenende overheid heeft evenwel tijd nodig om te bepalen welke termijn van toepassing is of een openbaar onderzoek vereist is en welke adviesinstanties moeten worden geraadpleegd. De huidige regeling zou ertoe leiden dat een dossier waarvoor aanvankelijk opmerkingen werden geformuleerd sneller in procedure kan worden gebracht dan een dossier dat van bij de start volledig werd ingediend. De VVP acht dit onredelijk en vraagt dat de overheid na een aanvulling minstens beschikt over de resterende termijn van het ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek, dan wel over een afzonderlijke, realistische termijn om de verdere procedure voor te bereiden.

De VVP erkent daarnaast dat deze regeling meer flexibiliteit biedt bij de behandeling van dossiers, maar tegelijk zullen de verschillende mogelijkheden tot termijnverlenging en procedurele aanpassingen de dossieropvolging complexer maken. De VVP vraagt daarom aandacht voor de impact hiervan op de doorlooptijden van procedures.

Artikel 41

De VVP vraagt verduidelijking over de beroepsmogelijkheden tegen beslissingen van het CBS inzake ontvankelijkheid en volledigheid.

De VVP stelt daarnaast vast dat de definitie van het “*betrokken publiek*” ongewijzigd blijft, maar dat tegelijk een afzonderlijke belangenvereiste wordt ingevoerd. De VVP is het eens dat een omgevingsberoep niet mag misbruikt worden om projecten tegen te houden zonder dat er ruimtelijke motieven spelen. Het gaat dan om beroepen waaraan louter commerciële strategische of financiële belangen ten grondslag liggen. De VVP is wel vragende partij om decretaal te verankeren dat louter burgerrechtelijke motieven geen voldoende belang vormen om een administratief beroep in te stellen. De omgevingsvergunning heeft immers een zakelijk karakter. Ze wordt verleend onder voorbehoud van de burgerlijke rechten die betrekking hebben op het onroerend goed. Het zou onlogisch zijn om beroepen waaraan louter burgerlijke rechten ten grondslag ontvankelijk te verklaren terwijl de bevoegde overheid zich nadien niet kan uitspreken over die burgerlijke rechten.

Artikel 42

De VVP stelt vast dat de huidige werkwijze waarbij de provincies de analoge beroepen zelf digitaliseren goed werkt en we geen nood of meerwaarde zien om dit te veranderen. Het is ook niet duidelijk hoe de communicatie met de beroepende partij na het digitaliseren moet verlopen, analoog of via de gemeente? Bovendien kan de mogelijkheid om hiervoor een retributie aan te rekenen een bijkomende financiële en praktische drempel vormen voor bepaalde burgers.

Artikel 44

De VVP stelt vast dat de vergunningverlenende overheid in eerste aanleg zelf de hoogte van de dossiertaks kan bepalen, terwijl voor administratieve beroepsprocedures een vast voorgesteld bedrag wordt opgelegd van 150 euro. Aangezien de behandeling van een beroepsdossier vaak minstens evenveel inspanningen vergt als een dossier in eerste aanleg, vraagt de VVP een gelijkaardige autonomie voor de beroepsinstantie.

Artikel 47

De VVP merkt op dat de terminologie van het ontwerpdecreet niet overal werd afgestemd op de invoering van “*pré-adviezen*”.

Artikel 49

De VVP onthaalt de mogelijkheid voor de aanvrager om zijn aanvraag een of meerdere keren te wijzigen en deze wijziginslus zowel in eerste aanleg als in graad van beroep kan worden toegepast. De VVP vindt het wel een gemiste kans dat het decreet niet meer ruimte laat voor een oplossingsgerichte aanpak in graad van beroep. Het huidige omgevingsvergunningsbesluit voorziet dat het schepencollege, de adviesinstanties en de POVC om advies moeten worden gevraagd op de dag van de verzending van de ontvankelijk- en volledigverklaring van het beroep of uiterlijk bij het verstrijken van de vervaltermijn om het beroep ontvankelijk- en volledig te verklaren. Die adviesvragen hebben echter vaak geen meerwaarde, in het bijzonder wanneer de aanvrager in zijn beroepschrift heeft aangekondigd zijn aanvraag te zullen wijzigen om tegemoet te komen aan de bestreden beslissing. Of wanneer een aanvrager zijn aanvraag wenst te wijzigen als reactie op het beroepschrift van bijvoorbeeld het betrokken publiek. De VVP vraagt daarom in het nieuwe decreet (of toekomstige uitvoeringsbesluit) te verankeren dat de overheid of de omgevingsambtenaar de mogelijkheid heeft om eerst de gewijzigde projectinhoudversie af te wachten en pas dan de verplichte adviesvragen uit te sturen.

Artikel 50

De VVP vraagt verduidelijking bij diverse verwijzingen naar specifieke lidnummers binnen het artikel. De huidige formulering dreigt aanleiding te geven tot interpretatieproblemen.

Artikel 53

De VVP onderschrijft het uitgangspunt dat partijen hun bezwaren en argumenten zo vroeg mogelijk in de procedure moeten aanbrengen, zodat de bevoegde overheid een zorgvuldig gemotiveerde beslissing kan nemen en eventuele onwettigheden nog tijdens de administratieve fase kunnen worden verholpen. De voorgestelde herzieningsprocedure geeft hieraan uitvoering, maar dreigt tegelijk een nieuw zwaartepunt binnen de administratieve beroepsprocedure te creëren.

De VVP vreest dat de herzieningsprocedure in de praktijk zal uitgroeien tot een quasi-jurisdictionele fase tussen het administratief beroep en het beroep bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Dit risico wordt versterkt doordat het voorontwerp uitgaat van het principe dat er in eerste aanleg in beginsel slechts één openbaar onderzoek wordt georganiseerd. Partijen zullen zich daardoor genoodzaakt zien om reeds in het verzoek tot herziening alle mogelijke argumenten en onwettigheden uitvoerig aan te voeren. De herzieningsprocedure dreigt hierdoor meer te worden dan een laagdrempelig herstelmechanisme en evolueert potentieel naar een tweede inhoudelijke beroepsprocedure.

De VVP is van mening dat een prijsverschil tussen het administratief beroep (150 euro) en het verzoek tot herziening (100 euro) voor ongelijkheid zorgt. Zo is er een scenario mogelijk waarbij een verzoek tot herziening door het betrokken publiek goedkoper is dan het administratief beroep dat voorafgaand aan die herziening werd ingesteld door de vergunningsaanvrager. Het kan niet de bedoeling zijn om de beroepsprocedure te verlengen met een laagdrempelige herzieningsprocedure.

De VVP plaatst bovendien vraagtekens bij de verplichting voor een aanvrager die zowel in eerste aanleg als in administratief beroep een weigering ontvangt, om eerst de herzieningsprocedure uit te putten alvorens een beroep bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen mogelijk is. Aangezien de aanvrager in

deze fase zijn aanvraag niet langer kan aanpassen of verbeteren, is de meerwaarde van een verplichte herzieningsprocedure in dergelijke gevallen niet steeds evident.

De termijn van vijftien dagen om een verzoek tot herziening in te dienen, acht de VVP bijzonder kort. Uit de memorie van toelichting blijkt immers dat van verzoekers wordt verwacht dat zij hun grieven nauwkeurig en concreet formuleren en dat latere beroepsmogelijkheden mede zullen worden beperkt tot de argumenten die reeds in het verzoek tot herziening werden aangevoerd. In de praktijk zal een verzoek tot herziening daardoor sterk aanleunen bij een verzoekschrift voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen, terwijl voor dat laatste een termijn van vijfenveertig dagen geldt. De VVP vraagt daarom te onderzoeken of de termijn van vijftien dagen niet te beperkt is om een zorgvuldig onderbouwd verzoek op te stellen.

De VVP wijst er daarnaast op dat de verplichte herzieningsprocedure onvermijdelijk zal leiden tot een verschuiving van een deel van de werklast van de Raad voor Vergunningsbetwistingen naar de provinciale overheden. Herzieningsverzoeken zullen zorgvuldig moeten worden onderzocht, beoordeeld en gemotiveerd behandeld binnen een korte termijn. De bezwaarindieners uit eerste aanleg bijvoorbeeld krijgen pas op het einde van de administratieve beroepsprocedure de mogelijkheid om een verzoek tot herziening in te dienen tegen de beslissing die in graad van administratief beroep werd genomen. Pas dan kunnen zij kennisnemen van eventuele wijzigingen aan de aanvraag, de beoordeling ervan door de overheid en kunnen zij eventuele argumenten tegen deze beslissing inbrengen bij de bevoegde overheid. Dat kunnen volledig nieuwe argumenten zijn aangezien de aanvraag inmiddels werd gewijzigd.

De impact hiervan op de werklast en de personeelsbehoefte van de provincies dreigt te worden onderschat. De VVP vraagt dat deze impact expliciet wordt erkend en opgevolgd.

Artikel 74

Het voorontwerp voorziet een verplichte heroverweging van de gemeenteraadsbeslissing over de zaak der wegen, geïntegreerd in de administratieve beroepsprocedure, in plaats van het huidige administratief beroep bij de Vlaamse Regering. We begrijpen de keuze om de zaak de wegen maximaal te integreren. Het is dan wel belangrijk dat in graad van beroep een extra termijnverlenging kan worden toegepast om de heroverweging zorgvuldig te behandelen en om de gemeenteraad voldoende tijd te geven om een nieuwe beslissing te nemen. De gemeenteraad moet de nieuwe beslissing immers binnen een termijn van 60 dagen overmaken aan de bevoegde overheid of haar omgevingsambtenaar. We stellen vast dat het voorontwerp deze termijnverlenging niet langer voorziet. Het is noodzakelijk om deze toe te voegen als een bijkomende termijnverlenging in het nieuwe artikel 62 van het omgevingsdecreet.

Artikel 87

De VVP vraagt verduidelijking over de procedure die van toepassing is wanneer voorwaarden verbonden aan een meldingsakte op verzoek worden aangepast. Het is niet duidelijk of hiervoor een nieuwe melding vereist is.

Artikel 91

De VVP vraagt om het begrip “*maatschappelijke meerwaarde*” nader te definiëren of minstens verder te concretiseren. Hoewel de invoering van dit criterium de discretionaire beoordelingsruimte van vergunningverlenende overheden kan versterken, zal dit in de praktijk ook leiden tot een grotere motiveringslast. Dossiers zullen vaker aanleiding geven tot beleidsmatige discussies die minder strikt

juridisch aflijnbaar zijn. De beoordeling van dergelijke dossiers zal daardoor niet noodzakelijk eenvoudiger worden en in vele gevallen net meer tijd en een uitgebreidere motivering vereisen.

4. Bijlage: eerdere bezorgdheden geformuleerd vanuit de VVP in verband met het omgevingsbesluit

Impact op de ruimtelijke planning

Een omgevingsbesluit is een beslissing over een omgevingsvergunning in combinatie met een planologische herbestemming.

Het visie-luik van ruimtelijke planning ontbreekt volledig: waarom een bepaalde ontwikkeling op een bepaalde plek, wat zijn alternatieven, locatieonderzoek (ook wat betreft MER), ...

Een omgevingsbesluit dient niet aan de (nog lange tijd geldende) structuurplannen te worden getoetst, en kan het afwijken van recente beleidsplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen. Omgevingsbesluiten doorkruisen en verhinderen bijgevolg een consistent ruimtelijke beleid van een overheid op langere termijn.

Met het Omgevingsbesluit worden de structuur- en bestemmingsplannen buitenspel gezet en gaat men over naar een vraag gestuurd ad hoc beleid. Ruimtelijk beleid is niet meer leidend voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Privaat belang versus algemeen belang

De mogelijkheid voor een private persoon om de inhoud van een RUP geheel zelf te bepalen (en wijzigen) strijdt met het basisprincipe dat een RUP dient ter uitvoering van een onderbouwd overheidsbeleid en in eerste orde het publiek belang dient. Aangezien omgevingsbeslissingen mogen afwijken van beleidsplannen (die voor de komende periode alleszins actueel zullen zijn) staat het privaat belang ook om deze reden ogenschijnlijk boven het algemeen belang.

Het Omgevingsbesluit voor werken van algemeen belang kan verantwoord worden nu dergelijke werken uit hun aard het algemeen belang dienen en het aan het besluit gekoppeld RUP in elk geval door een overheid wordt opgesteld en ingediend en dienvolgens eveneens, zoals art. 1.1.4 VCRO het algemeen belang dient.

Deze redenering gaat in mindere mate op voor omgevingsbesluiten voor ruimtelijke impulsprojecten. Hoewel zij decretaal onderbouwd zijn in artikel 1.1.4/1 VCRO, moet worden vastgesteld dat private actoren een project dat niet aan bestaande voorschriften van algemeen belang voldoet, toch kunnen realiseren door middel van een zelf opgesteld RUP dat uit zijn aard in eerste instantie hun eigen private belang dient. Dit lijkt in strijd met artikel 1.1.4. VCRO, mede omdat vaste rechtspraak bevestigt dat een private actor niet voor zijn eigen RUP kan betalen.

Bij omgevingsbesluiten voor bedrijvigheid geldt al helemaal dat dit een loutere privaat belang dient. Enkel op een zeer grote schaal zou kunnen geredeneerd worden dat bedrijvigheid de maatschappij, en dus het algemeen dient, doch dat lijkt een vergezochte reden om zich niet meer aan stedenbouwkundige voorschriften te moeten houden (ook woningen (en eigenlijk alle andere gebouwen) dienen de maatschappij).

Geen planologische compensatie

Over de planologische compensatie van bijkomende harde bestemmingen wordt niets bepaald. Hoe rijmt dit met de ambitie om het bijkomend ruimtebeslag tegen 2040 te reduceren tot 0 met een tussentijdse doelstelling van 3 hectare. Als dat niet meteen mee in de herbestemming door het omgevingsbesluit zit, welke garantie is er dan dat compensatie gebeurt?

Schending van het gelijkheidsbeginsel ten voordele van zone-vreemde bedrijven

De regeling voor een omgevingsbesluit voor bedrijvigheid lijkt een tweevoudige schending van het gelijkheidsbeginsel in te houden. Enerzijds bestaat er ongelijkheid tussen de zone-eigen bedrijven en de zonevreemde bedrijven (in zoverre het omgevingsbesluit niet ook voor zone-eigen bedrijven geldt – de wettekst zelf is hierover niet duidelijk). De ene dient zich binnen de voorschriften van het bestemmingsgebied te houden waarin hij zich correct bevindt, terwijl de andere die zich in een ruimtelijk minder gepaste omgeving bevindt, zelf mag voorstellen om de regels te veranderen.

Ten tweede lijkt de rechtstoestand van een omwonende van een zonevreemd bedrijf nu minder gegarandeerd dan deze die naast een zone-eigen bedrijf woont. In deze laatste zin lijkt het omgevingsbesluit mogelijk ook een standstill-beginsel in te kunnen houden. Bovendien lijkt er weinig ruimtelijke noodzaak om voor zonevreemde bedrijven die een zonevreemde vergunning (eventueel houdende uitbreiding) verkrijgen, op deze vergunning een RUP te laten volgen die de site zone-eigen maakt. Integendeel verslechtert dit de positie van de omwonende, nu precies hierdoor vele bijkomende zaken zonder vergunning bij het voorheen zonevreemde maar nu zone-eigen bedrijf mogelijk zijn.

Geen administratief beroep tegen omgevingsbesluiten mogelijk

Vele omgevingsbesluiten, waaronder alle omgevingsbesluiten voor impulsprojecten, vallen onder de bevoegdheid van de gemeentebesturen, zonder dat er nog een administratief beroep mogelijk is. De verantwoording in de memorie van toelichting om geen administratief beroep tegen een omgevingsbesluit meer mogelijk te maken –‘het zou te lang duren’- lijkt niet afdoende tegenover de impact voor de burger van het afnemen van een inhoudelijke herbeoordeling.

Wat is een ‘kern’?

De ‘ruimtelijke impulsprojecten’ kunnen enkel binnen de kern. Moet er dan niet eerst een duidelijk (juridische) grens zijn van wat tot de kern behoort? Risico is groot dat de ‘kern’ anders altijd maar blijft uitdijen.